

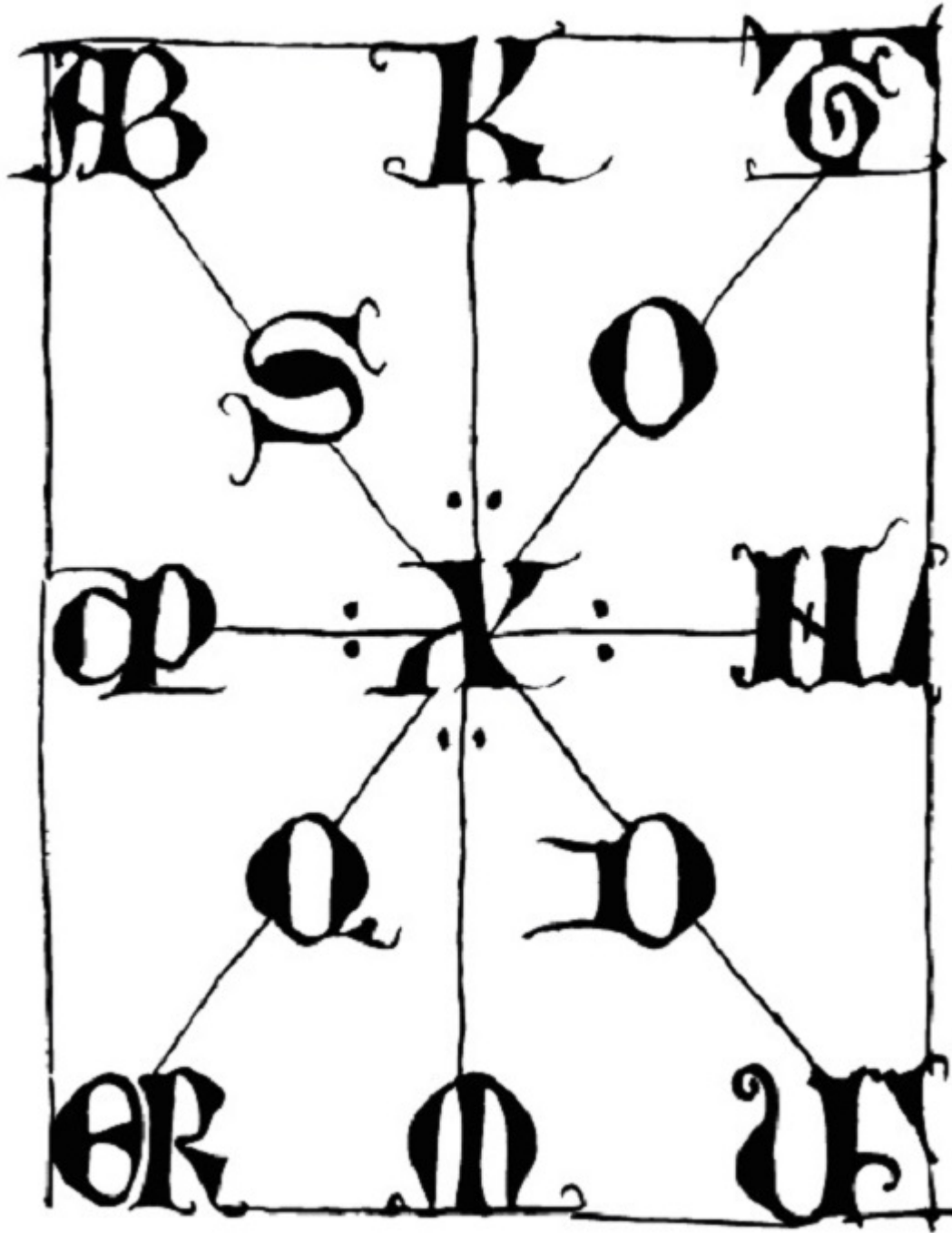

Císařský monogram Karla IV.

Mlada Holá

Součástí listin římských císařů byl od raného středověku monogram – zvláštní grafická značka, tvořená několika souběžnými a křížujícími se tahy, jež spojovaly písmena ze jména konkrétního vladaře a později i základní písmena jím užívaného titulu (zpravidla první litery z obratu „*Romanorum imperator semper augustus*“). V raném středověku patrně psal vládce některý z tahů monogramu vlastnoručně, neboť toto znamení nahrazovalo zpočátku podpis panovníka. Původně monogram tvořil součást řádku odděleného od vlastního textu listiny, ve vrcholném středověku se stal jeho součástí a odkazovalo se na něj zvýrazněným písmem. V obou případech pro něj byl dopředu vyznačen obdélníkový prostor.

Po své císařské korunovaci 5. dubna 1355 začal toto znamení používat podobně jako jeho předchůdci rovněž Karel IV. Podoba monogramu zůstala stejná až do jeho smrti roku 1378 – tvořilo jej 19 písmen z jeho jména a titulatury: „*KAROLUS Quar T us DI uiNa F auEnte C le M encia romanorum imPerator semper au G ustus et B oemie reX*“. Rozměry písafem předem vyznačeného obdélníku pro monogram byly v průměru 5 x 6cm.

Ve středu monogramu Karla IV. bylo umístěno písmeno X symbolicky odkazující ke Kristovu jménu. V pomyslném vnitřním čtverci na křižujících se tazích byla napsána písmena S O Q D. V horní řádce pak stojí písmena AB – K - TG, po stranách CP a NL, ve spodním řádku ER - M - UF. V textu dokumentu se na monogram odkazuje obratem „*Signum serenissimi principis et domini domini Karoli quarti, Romanorum imperatoris inclitissimi et gloriosissimi Boemie regis*“ a písmo této věty je stejně jako začátek listiny zdobnější než ostatní text.

